

GODIŠNJE IZVJEŠĆE HRVATSKOG MUZEJA ARHITEKTURE HAZU ZA 2024. GODINU

Naziv muzeja: Hrvatski muzej arhitekture HAZU

Adresa: Ivana Gorana Kovačića 37, 10000 Zagreb

Privremeno sjedište Muzeja: Ulica Jurja Križanićeva 3 / III, 10000 Zagreb

Telefoni: 01 / 48 34 551, 01 / 48 34 553

e-mail adresa: hmamuzej@hazu.hr

www-adresa: www.hazu.hr

OPĆI PODATCI

Hrvatski muzej arhitekture HAZU pripada sastavu muzejsko-galerijskih jedinica Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti s osnovnom djelatnosti sakupljanja, čuvanja, izučavanja, obrade, izlaganja i publiciranja građe hrvatskih arhitekata kao sastavnoga dijela hrvatske kulturne baštine. Članstvom u međunarodnom strukovnom tijelu International Confederation of Architectural Museums (ICAM), Muzej je aktivno uključen u svjetsku mrežu muzeja arhitekture.

Voditelj Muzeja je akademik Andrija Mutnjaković, a upraviteljica izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec, dipl. ing. arh. Na radnom mjestu *viši kustos* zaposlena je dr. sc. Iva Ceraj, magistra dizajna i znanstvena suradnica. Na radnom mjestu *dokumentarist* bila je do 30. kolovoza 2024. zaposlena Ana-Marija Zubović, dipl. povjesničarka umjetnosti i informatologije.

Muzej je smješten u nekadašnjoj rezidencijalnoj zgradi Vile Ehrlich – Marić čiji su urbani ambijent i arhitektonska kvaliteta s početka 20. stoljeća pogodovali upisu u Registar zaštićenih spomenika kulture Republike Hrvatske i Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske te je Vila od 2006. godine zaštićeni spomenik kulturne graditeljske baštine. Zgrada je zadobila značajna oštećenja u zagrebačkom potresu 2020. (žuta oznaka: PN1). Početak obnove s otvorenjem gradilišta održano je 28. studenoga 2022. godine. Privremeno sjedište Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU organizirano je u ulici Jurja Križanića 3/III, a građa je izmještena te pohranjena u prostorijama privremene čuvaonice na Trgu žrtava fašizma 10-13 u Zagrebu te u prostorijama privremene čuvaonice u Zaboku (Prilaz dr. Franje Tuđmana 15 – prostor skladišta Regeneracije Zabok).

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

U suradnji s Pravnom službom HAZU i darovateljima pojedinih ostavština, nastavljen je rad na sustavnom ažuriranju temeljne dokumentacije kojom je građa zaprimana u Muzej u razdoblju prije 2018. godine. Izrađeni su ili dopunjeni darovni ugovori za one osobne arhivske fondove čija provenijencija nije bila pravno regulirana ili je postojeća dokumentacija manjkava.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Cjelokupna muzejska građa premještena je 2022. godine iz Vile Ehrlich–Marić u privremenu čuvaonicu (Trg žrtva fašizma 10–13, Zagreb) temeljem Rješenja Gradskog zavoda za zaštitu spomenika kulture i prirode (KLASA: UP/I-612-03/22-06/292, UR.BR: 251-14-04/001-22-02, od 12. travnja 2022.). Tom prilikom u istočno (lijevo) krilo čuvaonice smješten je knjižni fond, arhivska i fotodokumentacija vezana uz arhitektonske projekte te drveni ladičari, nogari i namještaj iz interijera Vile. U zapadno krilo čuvaonice smješteni su metalni ladičari i nacrti u „rolicama“ te arhitektonske makete i drveni paneli. Dana 3. srpnja 2024. u prostorijama zapadnog krila zamijećeno je procurivanje vode s gornjeg kata zgrade u prostoriju D3, a koje je navlažilo zidove prostorija D2 i D1. Nakon žurne evakuacije ugrožene građe iz mokrog okruženja te sušenja, uslijedio je prijevoz u novu privremenu čuvaonicu (Prilaz dr. Franje Tuđmana 15, Zabok). Na istoj je lokaciji u Zaboku privremeno smješten i dio građe ostalih jedinica HAZU s obzirom da je riječ o zajedničkom prostoru osiguranom za potrebe pohrane građe Akademijinih jedinica sve do završetka obnove zgrada oštećenih u zagrebačkom potresu.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Unos inventarnih popisa građe u bazu M++ iznosi 16.425 upisa. Svi tekući muzejski programi i događanja dokumentirani su digitalnim fotografijama koje su pohranjene u arhiv sekundarne dokumentacije muzeja.

6. STRUČNI RAD

6.2. Identifikacija / Determinacija građe

U privremenom prostoru Muzeja (Ul. Jurja Križanića 3/III, Zagreb) nastavljeni su poslovi razvrstavanja, klasifikacije i popisivanja građe u skladu s trenutačnim ograničenjima izmještenosti građe.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

Posudbe muzejske građe

U sklopu međumuzejske suradnje s Tehničkim muzejom Nikola Tesla u Zagrebu, Hrvatski muzej arhitekture HAZU bio je posuditelj građe iz svojeg fundusa (Osobni arhivski fond Marijan Haberle, 16 originalnih nacрта), u svrhu opreme obljetničke izložbe povodom 70. godišnjice osnutka Tehničkog muzeja, pod naslovom: *UTOPIJA I STVARNOST – 70 godina planiranja i velikih očekivanja* (27. prosinca 2024. – 24. veljače 2025.), usmjerene na genezu ustanove i njene zgrade. Posudbu građe koordinirale su izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec i dr. sc. Iva Ceraj, viša kustosica.

Ustupanje digitalnih preslika

Tijekom 2024. godine, Hrvatski muzej arhitekture HAZU ustupao je digitalne presnimke iz svojega fundusa sljedećim institucijama: Międzynarodowe Centrum Kultury – International Cultural Centre iz Krakówa, Poljska, za potrebe opreme izložbe: *Socmodernism. Architecture*

behind the Iron Curtain i pripadajućeg kataloga; izdavačkoj kući *Triest Verlag*, Zürich u svrhu opreme znanstvene publikacije: *The Renewal of Dwelling, European Housing Construction 1945 – 1975.*; Galeriji Modulor Centra za kulturu Trešnjevka u Zagrebu, u svrhu opreme izložbe: *Boško Budisavljević. Auto-arhiviranje u 11 točaka*; Tehničkom muzeju Nikola Tesla u Zagrebu, u svrhu opreme izložbe: *UTOPIJA I STVARNOST – 70 godina planiranja i velikih očekivanja* i popratnog programa povodom 70. obljetnice osnutka muzeja; Muzeju grada Šibenika te Muzeju novca u Zagrebu u svrhu provedbe anketa. Digitalne presnimke ustupane su u svrhe znanstveno-istraživačkog rada (Institut za povijest umjetnosti u Zagrebu; Odsjek za povijest umjetnosti Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu; Koncertna dvorana *Vatroslav Lisinski* u Zagrebu), izrade diplomskih i seminarskih radova (Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu), kao i za potrebe medijskog prostora (ACT Media d.o.o. iz Zagreba, produkcija za Hrvatsku radioteleviziju), u svrhu opreme dokumentarne emisije: *Koordinacija* o paviljonima Zagrebačkog velesajma.

Uvidi

Atelijer Zbirke Andrije Mutnjakovića na adresi Ulica Milke Trnine 38 u Zagrebu kao darovnica akademika Andrije Mutnjakovića Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti te Hrvatskom muzeju arhitekture HAZU, tijekom 2024. godine bio je otvoren zainteresiranoj javnosti kao zasebna cjelina muzejskoga fundusa (u naravi trosoban stan s pripadajućim pokretninama, planotekom, maketama projekata, arhivskom dokumentacijom, stručnom bibliotekom i nizom umjetničkih predmeta).

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Arbutina, Dražen; Bobovec, Borka. *Challenges of Recovery and Resilience: ArhiBau.Hr 2022, Scientific Coconcerence Proceedings – Izazovi oporavka i otpornosti: ArhiBau.Hr 2022*, Zbornik radova međunarodnog znanstvenog skupa. Book Review, u: *Prostor*, Zagreb, 1/67 (32), 2024., str. 6.

Bobovec, Borka. Malo rimsko kazalište ili kako promicati kulturu građenja, u: *Korak u prostor*, Zagreb, br. 1 (85), 2024., str. 62-65.

Bobovec, Borka. Dvostruka obljetnica: 150/100 Viktor Kovačić, u: *Korak u prostor*, Zagreb, br. 2 (86), 2024., str. 62–65.

Borka Bobovec. Miroslav Begović. 'Hommage' promišljanju izložbenih prostora, u: *Korak u prostor*, Zagreb, br. 3 (87), 2024., str. 63-65.

6.8. Stručno usavršavanje

Povodom 80. godišnjice osnivanja Nacionalne knjižnice Kosova *Pjetër Bogdani* te 40. godišnjice izgradnje zgrade, akademik Andrija Mutnjaković, kao njen projektant, primio je 25. studenoga 2024. u Prištini nagradu za izniman doprinos značaju arhitekture grada. Nagradu je uručila direktorica Nacionalne knjižnice Kosova, gospođa Blerina Rogova Gaxha, a svečanosti su, uz ostale uzvanike, nazočili gospodin Albin Kurti, predsjednik vlade Kosova; gospodin Hajrulla Çeku, ministar kulture te veleposlanica RH u Republici Kosovo, gospođa Danijela Barišić.

6.11. Djelovanje u strukovnim društvima

Muzej je u svojstvu redovitog člana nastavio komunikaciju s Međunarodnim udruženjem muzeja arhitekture (ICAM – International Confederation of Architectural Museums).

7. ZNANSTVENI RAD

7.2. Publicirani radovi

- Bobovec, Borka. Excellent Architecture within the Framework of Post-2020 Architecture Policies u: *Art and State in Modern Central Europe (18th – 21st Century)*, Conference Proceedings (ed. Josipa Alviž, Dragan Damjanović, Jasmina Nestić, Jeremy F. Walton), Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Zagreb; FF press, 2024, Zagreb, pp. 497–506.
- Bobovec, Borka. Drago Ibler i refleksije međunarodnih razmišljanja u kontekstu stvaranja suvremenog stanovanja, u: *Drago Ibler. Arhitektura kao ideja života / Architecture as an Idea for Life*, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatski muzej arhitekture HAZU: Zagreb, 2024., str. 287–294. [konferencijsko priopćenje; znanstvena recenzija, domać]
- Ceraj, Iva. Drago Ibler u znaku ekspresionizma – tragom neizvedenih natječajnih projekata iz fundusa Hrvatskog muzeja arhitekture do pariške izložbe 1925., u: *Drago Ibler. Arhitektura kao ideja života / Architecture as an Idea for Life*. Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Hrvatski muzej arhitekture HAZU: Zagreb, 2024., str. 45-62. [konferencijsko priopćenje; znanstvena recenzija, domaća]

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

NAZIV IZLOŽBE: *Miroslav Begović. Hommage promišljanju izložbenih prostora*

MJESTO ODRŽAVANJA: u sklopu programa manifestacije *Noć muzeja*. Digitalna izložba trajno je dostupna na poveznici: <https://begovic.hazu.hr>

NOSITELJ IZLOŽBE: Hrvatski muzej arhitekture HAZU; izložbeni niz digitalnih izložbi *Opus u kadru* (urednica: Iva Ceraj)

VRIJEME TRAJANJA: 26. siječnja 2024. te na trajnoj poveznici: <https://begovic.hazu.hr>

AUTORICA VIRTUALNE IZLOŽBE: izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec

UREDNICIA VIRTUALNE IZLOŽBE, STRUČNA KONCEPCIJA: dr. sc. Iva Ceraj

DIZAJN DIGITALNE IZLOŽBE: Irina Jurinac

VRSTA IZLOŽBE: iz fundusa Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU, digitalna; priređena u povodu 20. obljetnice smrti akademika Miroslava Begovića (1925. – 2004.), jednog od vizionara i pokretača te prvog voditelja Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU u razdoblju od 1997. do 2004. godine.

Digitalna izložba *Miroslav Begović. Hommage promišljanju izložbenih prostora* priređena je i u fizičkom obliku te predstavljena u atriju Knjižnice HAZU (24. rujna – 4. listopada 2024.) i na Sajmu arhitekture i graditeljstva *Arhibau 2024.* (Zagrebački velesajam, 17. – 20. listopada 2024.) te na Građevinskom i arhitektonskom fakultetu Osijek, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (25. listopada – 8. studenoga 2024.). Autorica likovnog postava gostujućih izložbi: dr. sc. Iva Ceraj. Dizajn izložbenih panela: Nina Ivanović.

Suradnja s drugim muzejima i institucijama

- 1.) Akademik Andrija Mutnjaković sudjelovao je u programu 150. obljetnice rođenja i 100. godišnjice smrti arhitekta Viktora Kovačića pod nazivom: *VK150/100 – PARADIGME*, održanog u Muzeju grada Zagreba (5. – 21. lipnja 2024.). Djela akademika Mutnjakovića i ostalih odabranih arhitekata (Damir Rako, Miroslav Rajić, Tomislav Ćurković, David Mikhail, Roger Riewe, Yoshiharu Tsukamoto, Cedric Price), predstavljena su u formatu instalacije (kustosi izložbe i programa: Krešimir Rogina, Krešimir Galović).
- 2.) Hrvatski muzej arhitekture HAZU sudjelovao je u programu manifestacije Festival Open House Zagreb (18. – 20. listopada 2024.) s prigodnim izdanjem pod naslovom: *Viktor Kovačić: 150/100, Dvostruka obljetnica. Double anniversary* (ur. Borka Bobovec), ostvarene u suradnji s Kabinetom za arhitekturu i urbanizam HAZU u sklopu svoje edicije *MiniMax*
- 3.) Hrvatski muzej arhitekture HAZU ostvario je međumuzejsku suradnju s Tehničkim muzejom Nikola Tesla (Savska cesta 18, Zagreb) ustupanjem građe i stručnih podataka iz svojega fundusa (Osobni arhivski fond Marijan Haberle; vidjeti: *Posudbe*), u svrhu opreme izložbe povodom 70. godišnjice osnutka Tehničkog muzeja, pod naslovom: *UTOPIJA I STVARNOST – 70 godina planiranja i velikih očekivanja* (27. prosinca 2024. – 24. veljače 2025.) tematski usmjerene na genezu ustanove i njene zgrade. Stručna suradnja u programu: izv. prof. sc. Borka Bobovec; koordinatorica posudbe, stručni podatci: dr. sc. Iva Ceraj).

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

- 1.) U nakladničkom nizu *Architectonica*, Hrvatski muzej arhitekture HAZU objavio je knjigu autora akademika Velimira Neidhardta, pod naslovom: *Arhitektura predsjedanja / Architecture for the Presidency*, posvećenu prostorima Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu za potrebe hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije 2020. godine (urednica: izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec). Knjiga je objavljena dvojezično, na hrvatskom i engleskom jeziku.
- 2.) U sklopu svoje edicije *Architectonica*, Hrvatski muzej arhitekture HAZU objavio je reprezentativnu znanstvenu monografiju pod naslovom: *Drago Ibler. Arhitektura kao ideja života / Architecture as an Idea for Life*, u formatu proširenog zbornika radova s istoimenog međunarodnog znanstvenog skupa održanog 2021. godine (urednica: izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec; izvršna urednica i koncepcija monografije: dr. sc. Iva Ceraj). Dvojezično izdanje (prijevod na engleski jezik: Jeremy White, Gorka Radočaj) na 406 stranica (dizajn i prijelom: Borut Benčina, mag. art.), opremljeno je građom iz fundusa Muzeja (OAF Drago Ibler) te predstavlja novi prinos revalorizaciji života i djela arhitekta Drage Iblera. Recenzenti: akademik Branko Kincl i dr. sc. Tamara Bjažić Klarin.

- 3.) U sklopu edicije Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU *MiniMax*, objavljene su dvije publikacije: 1.) Miroslav Begović: *Postojanost djela / The Durability of Work* (autorica i urednica: Borka Bobovec), Hrvatski muzej arhitekture HAZU, Zagreb, 2024.; te 2.) Viktor Kovačić: *150/100: Dvostruka obljetnica / Double Anniversary* (autorica i urednica: Borka Bobovec; stručna suradnja: Iva Ceraj), Hrvatski muzej arhitekture HAZU u suradnji s Kabinetom za arhitekturu i urbanizam HAZU, Zagreb, 2024.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Danijel Prerad. Znanstvenici obradili opus Drage Iblera, arhitekta ispred svog vremena, u: *Večernji list*, Zagreb, 12. studenoga 2024.

Patricia Kiš Terbovc. Tužni život autora Drvenog nebodera, u: *Jutarnji list*, Zagreb, od 02. prosinca 2024., str. 20-21.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

U povodu predstavljanja nove znanstvene monografije o Dragi Ibleru, izjave za emisiju *Vijesti iz kulture* dali su akademik Velimir Neidhardt, predsjednik HAZU; akademik Andrija Mutnjaković te izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec (HRT1, 16. studenog 2024. i HRT4, 17. studenog 2024.). Za emisiju *Iskustvo prostora* HRT – Hrvatskog radija (ur. Sonja Batinić), o novoj su knjizi govorili akademik Andrija Mutnjaković, izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec i dr. sc. Iva Ceraj (30. studenog 2024.) Izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec na istu je temu gostovala i na HRT – Radio Sljemenu u emisiji *Nepregledno blago* (ur. Vesna Jurić-Rukavina; emitiranje: 14. studenog 2024.), dok je u emisiji *Iskustvo prostora* (ur. Sonja Batinić), HRT – Hrvatskog radija, govorila povodom 20. obljetnice smrti akademika Miroslava Begovića (5. rujna 2024.).

12.4. Promocije i prezentacije

Promocije muzejskih izdanja

- 1.) Promocija nove knjige autora akademika Velimira Neidhardta, pod naslovom: *Arhitektura predsjedanja / Architecture for the Presidency*, održana je 13. lipnja 2024. u atriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu. Knjigu su predstavili: akademik Velimir Neidhardt, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti; gospodin Andrej Plenković, predsjednik Vlade RH; gospodin Gordan Grlić Radman, ministar vanjskih i europskih poslova RH; akademik Mladen Obad Šćitaroci, tajnik Razreda za likovne umjetnosti HAZU te prof. dr. sc. Ivanka Stričević, glavna ravnateljica NSK. Predstavljanje je moderirala izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec, upraviteljica Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU, a akademik Velimir Neidhardt nazočne je proveo kroz prostore Kongresnog centra NSK.
- 2.) Promocija nove znanstvene monografije pod naslovom: *Drago Ibler. Arhitektura kao ideja života / Architecture as an Idea for Life*, održana je 13. studenoga 2024. u dvorani Knjižnice HAZU. Uvodnu riječ održao je akademik Velimir Neidhardt, predsjednik HAZU, a novu knjigu predstavili su izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec, upraviteljica Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU (urednica); dr. sc. Iva Ceraj, viša kustosica

(izvršna urednica i autorica koncepcije) te akademik Andrija Mutnjaković, voditelj Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU. Prigodom predstavljanja novog izdanja, u zapadnom atriju Knjižnice HAZU priređena je i prigodna, popratna izložba iz fundusa, pod nazivom: *Arhitektonske pozicije Drage Iblera – mapiranje uporišta i mijena* (konceptija i likovni postav: Iva Ceraj; dizajn izložbenih panela: Nina Ivanović). Nova znanstvena monografija o Dragi Ibleru postavljena je na DiZbi HAZU gdje je za korisnike trajno dostupan PDF cijele knjige, kao i svi autorski članci pojedinačno.

Promocije ostalih izdanja

- 1.) Promocija monografije pod naslovom: *Arhitekt Josip Slade Šilović: Graditeljska djela u Knjaževini Crnoj Gori 1877. – 1900.*, autora Slobodana Mitrovića, održana je 26. ožujka 2024. u Knjižnici HAZU. Monografiju su predstavili: akademik Velimir Neidhardt, predsjednik HAZU; akademik Andrija Mutnjaković, voditelj Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU, Radovan Slade Šilović te Slobodan Mitrović, autor monografije, a skup je moderirala izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec, upraviteljica Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU. Izdavači monografije su Nacionalna zajednica Crnogoraca Hrvatske, Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore i Skaner studio d.o.o.

12.3. Predavanja

- 1.) U sklopu programa povodom 20. obljetnice smrti akademika Miroslava Begovića (1925. – 2004.), izv. prof. dr. sc. Borka Bobovec 24. rujna 2024. održala je u dvorani Knjižnice HAZU predavanje pod naslovom: *Hommage Miroslavu Begoviću – 20. godina od smrti*. Uvodnu riječ održao je akademik Velimir Neidhardt, predsjednik HAZU, a zaključnu riječ akademik Andrija Mutnjaković, voditelj Hrvatskog muzeja arhitekture HAZU.

13. MARKETINŠKA DJELATNOST

Aktivnost na mrežnim stranicama i društvenim mrežama

U skladu s preporukama o razvijanju digitalnih sadržaja, Muzej je tijekom 2024. godine bio aktivan na svojoj službenoj Facebook stranici. Kontinuirano su postavljane sadržajne objave o redovitom radu Muzeja, kao i prigodne obljetničke objave o životu i djelu zaslužnih hrvatskih arhitekata čiji se opusi čuvaju u fundusu Muzeja:

- 100 godina od rođenja: Zdravko Bregovac, arhitekt, urbanist, pedagog (1924. – 1998.); 90 godina od rođenja: Nikola Filipović, arhitekt, urbanist, pedagog (1934. – 2020.); 120 godina od rođenja: Josip Pičman, arhitekt, urbanist (1904. – 1936.); 40 godina od smrti: Franjo Zvonimir Tišina, arhitekt, urbanist (1910. – 1984.); 110 godina od rođenja i 20 godina od smrti: Krunoslav Vitanović (1913. – 2003.); 100 godina od rođenja: Ante Lozica, arhitekt, urbanist, pedagog (1923. – 2006.); 120 godina od rođenja i 40 godina od smrti: Selimir Dumengjić, arhitekt, urbanist, pedagog (1903. – 1983.).

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Ukupan zbroj broj *on-line* pratitelja službene Facebook stranice Muzeja u stalnom je porastu (2500); posjetitelji digitalne izložbe (1000); posjetitelji fizički priređenih izložbi (cca 1600); što iznosi približno cca 5100 posjetitelja.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja

Ministarstvo kulture i medija RH = 35%

Grad Zagreb, Gradski ured za obrazovanje, kulturu i šport = 17%

Donacije = 32%

Vlastiti prihod = 16%

*